

Obstetri Alanında Sağlık Hizmet Kaynaklı Zararlar (Tıbbi Uygulama Hataları)

Çağla Bahar BÜLBÜL¹
Ceyda SANCAKLI USTA²
Akin USTA³

Tıbbi Müdahale Nedir?

İnsanın vücut veya ruh bütünlüğü üzerinde, başlangıçta var olan ya da sonradan ortaya çıkan bir sebebe bağlı olarak olumsuz etki yaratan herhangi bir durumun, tıp biliminin mümkün kıldığı en son olanaklar ölçüsünde ortadan kaldırılması veya etkilerinin azaltılması, ortaya çıkması öngörülebiliyorsa henüz ortaya çıkmadan önlenmesi ya da nüfus planlaması amacıyla, belirlenen alan dahilinde kanunen yetkilendirilmiş kişilerce yapılan faaliyetler tıbbi müdahale kavramı ile ifade edilmektedir (1). Tıbbi müdahalelerin Türk Tıp Hukuku ve Türk Sağlık Mevzuatı bakımından geçerli olabilmesi için bazı şartlar vardır (2,3);

- Tıbbi müdahale yetkili sağlık personeli tarafından yapılmalı,
- Yapılan tıbbi müdahale, tıbbi bir zorunluluktan kaynaklanmalı

- Tıbbi müdahalede bulunulacak hastanın, rızasının alınmış olması veya bu rızanın var sayılmasını gerektiren acil bir durumun varlığı,
- Tıbbi müdahale tıbbi kural ve standartlara uygun bir yöntemle yapılmış olmalıdır.

Komplikasyon ve Tıbbi Uygulama Hatası (Malpraktis) Nedir?

Sağlık personelinin kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın, hastaların tedavisi ile ilgili olarak meydana gelen tüm olaylar “tıbbi kaza” olarak adlandırılır. Bununla birlikte, bir hasta ile bir sağlık kuruluşu veya tıbbi kurum arasındaki anlaşmazlık “medikolegal sorun” olarak bilinir. Bir hasta bakım için hastaneye başvurduğunda sağlığını iyileştirmek için yapılan en iyi tıbbi müdahalelere rağmen, günü-

¹ Op. Dr., Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, drcaglahanedar@gmail.com

² Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD., drceydausta@gmail.com

³ Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD., drakinusta@gmail.com

olarak ele alınmalı ve incelenmelidir. Ayrıca tıbbi hataların önlenmesi için insan faktörünün anlaşılması, hataların altında yatan yapısal sorunların tespit edilmesi gerekmektedir.

Klinik ve terapötik tıbbın ve kadın hastalıkları ve doğum gibi riskli bir uzmanlık alanının bilimsel bir temele ve giderek artan teknolojik içeriğe sahip olmasına rağmen, günümüzde hala zorlu bir sanat olarak icra edildiği göz ardı edilmemelidir.

Kaynaklar

- Mehmet, A. Tıbbi Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk. Kazancı Yayınları, Ankara, 1991; 10-11.
- Kessler DP, Sage WM, Becker DJ. Impact of malpractice reforms on the supply of physician services. *JAMA*. 01 Haziran 2005;293(21):2618-25.
- Studdert DM, Mello MM, Sage WM, DesRoches CM, Peugh J, Zapert K, vd. Defensive medicine among high-risk specialist physicians in a volatile malpractice environment. *JAMA*. 01 Haziran 2005;293(21):2609-17.
- McIntyre N, Popper K. The critical attitude in medicine: the need for a new ethics. *Br Med J (Clin Res Ed)*. 24 Aralık 1983;287(6409):1919-23.
- America I of M (US) C on Q of HC in, Kohn LT, Corrigan JM, Donaldson MS. Why Do Errors Happen? (Internet). To Err is Human: Building a Safer Health System. National Academies Press (US); 2000. Erişim adresi: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK225171/> (Erişim tarihi: 17.02.2022)
- Sayek, F. Sağlıkla ilgili uluslararası belgeler. Türk Tabipler Birliği Yayınları, Ankara 1998.
- Kim Y-K. Malpractice and complications. *J Korean Assoc Oral Maxillofac Surg*. 2017;43(1):1.
- Zientek DM. Medical Error, Malpractice and Complications: A Moral Geography. *HEC Forum*. 01 Haziran 2010;22(2):145-57.
- Türk Tabipler Birliği. Hekimlik meslek etiği kuralları. Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayını, 1999, 6.
- Bogner MS. Human Error in Medicine. CRC Press; 2018. 428 s.
- Koç, S. ADLİ TIBBİ AÇIDAN MALPRAKTİS ve HEKİM SORUMLULUĞU. *Bulletin of Thoracic Surgery/Toraks Cerrahisi Bülteni*, 2014, 5(1).
- TUNALI, Güney Işıl, "Jinekoloji ve Obstetrikte Karşılaşılan Tıbbi Uygulama Hataları: Kadın Doğum Uzmanları Açısından Konuya Yaklaşım", 2. Tıp Hukuku Günleri: Adli Obstetrik ve Jinekoloji, 1. Baskı, 2012, s. 45.
- Glaser LM, Alvi FA, Milad MP. Trends in malpractice claims for obstetric and gynecologic procedures, 2005 through 2014. *American Journal of Obstetrics and Gynecology*. 01 Eylül 2017;217(3):340.e1-340.e6.
- AlDakhil LO. Obstetric and gynecologic malpractice claims in Saudi Arabia: Incidence and cause. *Journal of Forensic and Legal Medicine*. 01 Mayıs 2016;40:8-11.
- Can M, Koç S. 2.THG-Jinekoloji. 2012.
- Türkmen H, Genç RE. EBELİK VE YENİDOĞANDA MALPRAKTİS. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 04 Temmuz 2017;20(2):0-0.
- Yılmaz Esencan T, Aslan E. Jinekoloji ve Obstetride Tıbbi Hatalar ve Hasta Güvenliği. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*. 2015;2(3):152-61.
- Şeker Z. Malpraktis davalarında aydınlatılmış onam ile ilgili yargıtay kararlarının değerlendirilmesi. Evaluation of the supreme court decisions regarding informed consent in malpractice cases, 20 Ağustos 2020. Erişim adresi: <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/119058> (Erişim tarihi: 19.02.2022).
- Jena AB, Seabury S, Lakdawalla D, Chandra A. Malpractice Risk According to Physician Specialty. *New England Journal of Medicine*. 18 Ağustos 2011;365(7):629-36.
- Carpentieri AM, Lumalcuri JJ, Shaw J, Jr GFJ. Overview of the 2015 American Congress of Obstetricians and Gynecologists' Survey on Professional Liability. :6.
- <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> (Erişim: 20.02.2022)
- Prof. Dr. N.G., Hastane İnfeksiyonlarına Yol Açan Sorunlu Mikroorganizmalar Nelerdir? Sorun Oluşturma Nedenleri Nelerdir? 4. Ulusal Sterilizasyon Dezenfeksiyon Kongresi – 2005 s. 696.
- Carranza L, Lyerly AD, Lipira L, Prouty CD, Loren D, Gallagher TH. Delivering the Truth: Challenges and Opportunities for Error Disclosure in Obstetrics. *Obstetrics & Gynecology*. Mart 2014;123(3):656-9.
- American College of Obstetricians and Gynecologists. Patient safety in obstetrics and gynecology. ACOG Committee Opinion No. 286. *Obstet Gynecol*, 2003, 102, 833-835.
- Disclosure and Discussion of Adverse Events. Erişim adresi: <https://www.acog.org/en/clinical/clinical-guidance/committee-opinion/articles/2016/12/disclosure-and-discussion-of-adverse-events> (Erişim tarihi: 14.02.2022)
- Bell SK, Delbanco T, Anderson-Shaw L, McDonald TB, Gallagher TH. Accountability for Medical Error: Moving Beyond Blame to Advocacy. *Chest*. 01 Ağustos 2011;140(2):519-26.
- Asher E, Dvir S, Seidman DS, Greenberg-Dotan S, Kedem A, Sheizaf B, vd. Defensive Medicine among Obstetricians and Gynecologists in Tertiary Hospitals. *PLOS ONE*. 06 Mart 2013;8(3):e57108.
- Pedersen CA, Schneider PJ, Scheckelhoff DJ. ASHP national survey of pharmacy practice in hospital settings: Prescribing and transcribing-2016. *Am J Health Syst Pharm*. 01 Eylül 2017;74(17):1336-52.
- Kern-Goldberger AR, Adelman J, Applebaum JR, Manzano W, Goffman D. Wrong-Patient Ordering Errors in Peripartum Mother-Newborn Pairs: A Unique Patient-Safety Challenge in Obstetrics. *Obstetrics & Gynecology*. Temmuz 2020;136(1):161-6.
- Bangh SA, Hughes KA, Roberts DJ, Kovarik SM. Neonatal Ergot Poisoning: A Persistent Iatrogenic Illness. *Am J Perinatol*. Temmuz 2005;22(5):239-43.

31. Corbett BM, O'Connell C, Boutin MA, Fatayerji NI, Sauer CW. Inadvertent Methylergonovine Administration to a Neonate. *Am J Case Rep.* 21 Ekim 2016;17:770-3.
32. Davanzo F, Settimi L, Giordano F, Casini ML, Ferrazin F. Inadvertent oral administration of methylergonometrine maleate to children in the first months of life: from surveillance to prevention. *Pharmacoepidemiology and Drug Safety.* 2015;24(3):269-75.
33. Oliphant K, Wright RW. Medical Malpractice and Compensation in Global Perspective. *Walter de Gruyter;* 2013. 592 s.
34. Durmuş V. A BROAD OVERVIEW OF MEDICAL MALPRACTICE LIABILITY POLICY IN TURKEY. *International Journal of Health Management and Tourism.* 11 Aralık 2017;2(2):1-18.
35. Ferrara SD. Medical malpractice and legal medicine. *Int J Legal Med.* 01 Mayıs 2013;127(3):541-3.
36. Papacostas A. Eurobarometer 64.1: Mobility, Food Risk, Smoking, AIDS Prevention, and Medical Errors, September-October 2005: Version 2. ICPSR - Interuniversity Consortium for Political and Social Research; 2007. Erişim adresi: <http://www.icpsr.umich.edu/icpsrweb/ICPSR/studies/4641/version/2> (Erişim tarihi: 15.02.2022)
37. Kohn LT, Corrigan J, Donaldson MS, editörler. *To err is human: building a safer health system.* Washington, D.C: National Academy Press; 2000. 287 s.
38. Makary MA, Daniel M. Medical error—the third leading cause of death in the US. *BMJ.* 03 Mayıs 2016;353:i2139.
39. Callaghan WM, Creanga AA, Kuklina EV. Severe Maternal Morbidity Among Delivery and Postpartum Hospitalizations in the United States. *Obstetrics & Gynecology.* Kasım 2012;120(5):1029-36.
40. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Healthier mothers and babies. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep.* 01 Ekim 1999;48(38):849-58.
41. Zahr CA, Organization WH, Wardlaw TM, Choi Y, UNICEF. *Maternal Mortality in 2000: Estimates Developed by WHO, UNICEF and UNFPA.* World Health Organization; 2004. 40 s.
42. Lisonkova S, Haslam MD, Dahlgren L, Chen I, Synnes AR, Lim KI. Maternal morbidity and perinatal outcomes among women in rural versus urban areas. *CMAJ.* 06 Aralık 2016;188(17-18):E456-65.
43. Rubin JB, Bishop TF. Characteristics of paid malpractice claims settled in and out of court in the USA: a retrospective analysis. *BMJ Open.* 01 Haziran 2013;3(6):e002985.
44. Jena AB, Chandra A, Lakdawalla D, Seabury S. Outcomes of Medical Malpractice Litigation Against US Physicians. *Archives of Internal Medicine.* 11 Haziran 2012;172(11):892-4.
45. Bixenstine PJ, Shore AD, Mehtsun WT, Ibrahim AM, Freischlag JA, Makary MA. Catastrophic Medical Malpractice Payouts in the United States. *Journal for Healthcare Quality.* 2014;36(4):43-53.
46. ("Patientenrechtegesetz," n.d.). Erişim adresi: https://www.bundesaerztekammer.de/fileadmin/user_upload/downloads/Patientenrecht_Nellen_BMG.pdf Erişim tarihi: (28.02.2022)
47. Knaak J-P, Parzeller M. Court decisions on medical malpractice. *Int J Legal Med.* 01 Kasım 2014;128(6):1049-57.
48. Soergel P, Schöffski O, Hillemanns P, Hille-Betz U, Kundu S. Increasing Liability Premiums in Obstetrics – Analysis, Effects and Options. *Geburtshilfe Frauenheilkd.* Nisan 2015;75(4):367-76.
49. Schlösser G. Die Arzthaftpflichtversicherung – Daten, Fakten, Zahlen. *MedR.* 01 Nisan 2011;29(4):227-9.
50. Kostov I, Ingilizova G, Slavov S. MEDICAL ERRORS IN OBSTETRICS AND GYNECOLOGY IN BULGARIA – A SURVEY OF THE JUDICIAL PRACTICE. *KNOWLEDGE - International Journal.* 15 Haziran 2021;46(4):499-503.
51. Giraldo P, Sato L, Sala M, Comas M, Dywer K, Castells X. A retrospective review of medical errors adjudicated in court between 2002 and 2012 in Spain. *International Journal for Quality in Health Care.*ubat 2016;28(1):33-9.
52. Warrick C, Patel P, Hyer W, Neale G, Sevdalis N, Inwald D. Diagnostic error in children presenting with acute medical illness to a community hospital. *Int J Qual Health Care.* Ekim 2014;26(5):538-46.
53. Greenberg MD, Haviland AM, Ashwood JS, Main R. Is Better Patient Safety Associated with Less Malpractice Activity? *Rand Health Q.* 01 Mart 2011;1(1):1.
54. Li H, Dong S, Liao Z, Yao Y, Yuan S, Cui Y, vd. Retrospective analysis of medical malpractice claims in tertiary hospitals of China: the view from patient safety. *BMJ Open.* 01 Eylül 2020;10(9):e034681.
55. World Health Organization. Patient safety. 2000. Erişim adresi: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/patient-safety> (Erişim tarihi: 15.02.2022)
56. Deering S, Johnston LC, Colacchio K. Multidisciplinary Teamwork and Communication Training. *Seminars in Perinatology.* 01 Nisan 2011;35(2):89-96.
57. Deering S, Rowland J. Obstetric emergency simulation. *Seminars in Perinatology.* 01 Haziran 2013;37(3):179-88.
58. Phipps MG, Lindquist DG, McConaughy E, O'Brien JA, Raker CA, Paglia MJ. Outcomes from a labor and delivery team training program with simulation component. *American Journal of Obstetrics and Gynecology.* 01 Ocak 2012;206(1):3-9.
59. ACOG Committee Opinion No. 447, 2009, p. 447.
60. WHO Guidelines for Safe Surgery 2009, 2009.
61. POLAT, Oğuz; *Tıbbi Uygulama Hataları, İstanbul,* 2014, s. 46.
62. Iftikhar P, Kuijpers MV, Khayyat A, Iftikhar A, DeGouvia De Sa M. Artificial Intelligence: A New Paradigm in Obstetrics and Gynecology Research and Clinical Practice. *Cureus.* 12(2):e7124.
63. Ho CWL, Soon D, Caals K, Kapur J. Governance of automated image analysis and artificial intelligence analytics in healthcare. *Clin Radiol.* Mayıs 2019;74(5):329-37.